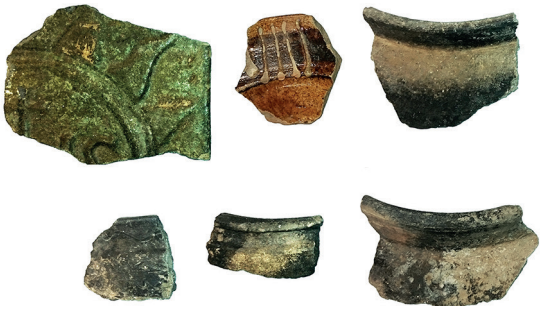

3 pav. Tyrimų metu rasta buitinė bei statybinė keramika. P. Vutkino nuotr.

Fig. 3. Structural ceramics and household pottery found during the investigation.

tinės ir statybinės keramikos, būdingos Vilniaus senamiesčio kultūriniams sluoksniams, šukės: neglazūruotų bei žalia, ruda ar geltona glazūra dengtų indų – puodų, puodynių, gertuvių, dubenų, lėkščių, keptuvių ir t. t. bei dubeninių, plokštinių, karnizinių ir t. t. koklių, dengtų žalia arba polichromine glazūra, fragmentai (3 pav.). Be to, rasta odinio bato liekanų, varinis paauksuotas žiedas bei Žygimanto Augusto LDK denaras. Radiniai perduoti LNM.

Bokšto St. 10D, 14

In 2016, the investigation at Bokšto St. 10D and 14 in Vilnius continued with the excavation of four test pits (14.75 m^2) and three trenches (255.4 m^2) totalling 270.15 m^2. It was determined that the plot's original relief dropped sharply in the E, which meant human activity first began in the W on the leveller part of the plot where a 10–35 cm thick, 15th-century layer of black soil with contemporary finds was recorded at a depth of 1.6 m. Below it lay natural soil, in which the contour of a wooden structure was recorded on the SW edge of the plot (Fig. 1). This structure ran westward under the boundary fence erected in the late 16th century and out beyond the plot's boundaries. A horizon from the second half of the 16th–17th centuries was discovered at a depth of 1–1.1 m in this part of the plot. Mid-17th-century natural stone paving was recorded above it in places and a layer from the second half of the 17th–18th centuries above the paving (Fig. 2). Most of the 398 collected finds consist of fragments of structural ceramics and household pottery from the second half of the 16–17th centuries (Fig. 3). In addition, the remnants of a leather shoe, a gilt copper ring, and a Sigismund II August GDL penny were found.

Pavel Vutkin, Tadas Šimanauskas

Naugarduko gatvė 2A

2016 m. Vilniuje, Naugarduko gatvėje, sklype 2A KVP atliko žvalgomuosius tyrimus, kurių metu ištirti 28 m^2 – 7 2x2 m dydžio šurfai. Šiuo metu sklype stovi apleistas stačiakampio formos pastatas, tyrimai vykdyti tiek jo viduje, tiek išorėje. Tirtuose šurfuose fiksuoti 1,2–3,1 m storio kultūriniai horizontai su XV–XX a. radiniais.

ŠV pusėje nuo 2016 m. tyrimų vietos, Naugarduko ir Pylimo gatvių sankryžoje (Pylimo g. 21A) 2011 m. ištirtos 5 perkasos ir šurfas, iš viso 62 m^2 plotas. Nustatyta, jog šioje teritorijoje 80–90 cm gylyje yra išlikęs apie 1,2–1,8 m storio XVI–XVIII a. kultūrinis sluoksnis (*ATL 2011 metais,* 2012, p. 487–489).

Šurfas 1 tirtas sklypo PR dalyje. Po viršutiniu XX a. II pusės sluoksniu 80 cm gylyje atidengtas iš dalies išlikęs 65x25 cm dydžio XX a. pradžios netašytų akmenų grindinys. Žemiau jo tęsėsi XIX a. horizontas, o 1,2–1,3 m gylyje atidengtas maždaug 20 cm storio griuvenų sluoksnis. Po juo 1,5–2,2 m gylyje fiksuotas tamsiai pilkas gruntas su XVII a. buitinės keramikos bei koklių fragmentais. Žemiau

tęsėsi gelsvos spalvos smulkiagrūdžio smėlio be radinių horizontas, o 3,1 m gylyje pasiektas įžemis. 1,7–1,9 m gylyje buvo rastos dvi sidabrinės monetos (1, 2 pav.)

Sklypo R dalyje tirtas ***šurfas 2***. Jame 60 cm gylyje atidengtas analogiškas kaip šurfe 1 dalinai išlikęs 100x25 cm dydžio XX a. pradžios netašytų akmenų grindinys, po kuriuo iki 1,6 m gylio tęsėsi XIX a. horizontas su to meto radiniais. 1,6 m gylyje šurfo V dalyje rastas dar vienas 120x65 cm dydžio dalinai išlikęs akmenų grindinys, pagal rastus buitinės keramikos fragmentus datuojamas XVII a. II puse. Žemiau jo slūgsojo 1 m storio XVII a. sluoksnis su to laikotarpio koklių fragmentais bei buitinės keramikos liekanomis. 2,6 m gylyje pasiektas vidutinio rausvumo tamsiai gelsvos spalvos smėlis be radinių, kuris tęsėsi ir įsigilinus iki 3,3 m, todėl dėl darbo saugumo nuspręsta toliau nesigilinti. Įžemis nepasiektas.

Šurfas 3 tirtas sklypo V dalyje, esamo pastato viduje. Čia iki 1 m gylio tęsėsi XX a. II pusėje suformuoti sluoksniai su to laikotarpio statybinėmis šiukšlėmis. Po jomis iki 1,3–1,5 m gylio buvo XIX a. horizontas. Žemiau, 1,3–1,5 m gylyje atidengti XVIII a. II pusės pamatų fragmentai bei 60x40 cm dydžio krosnies pado (?) liekanos. Dėl atidengtų struktūrų gilintis buvo įmanoma tik nedideliame plote šurfo ŠR kampe. Čia, 1,8 m gylyje pasiektas XVII a. horizontas su to laikotarpio buitinės keramikos fragmentais. Įsigilinus iki 2,1 m, dėl vietos stokos toliau tirti tapo neįmanoma, todėl įžemis nepasiektas.

Šurfas 4 tirtas centrinėje sklypo dalyje, esamo pastato rūsyje. Po rūsio grindimis buvo atidengtas XX a. smėlingas pilkos spalvos gruntas su akmenėliais bei įvairiomis XX a. šiukšlėmis, koklių bei buitinės keramikos fragmentais. Sluoksnis tęsėsi iki 2 m gylio. Dėl birios sluoksnio struktūros kilus šurfo sienelių griūties grėsmei, buvo nuspręsta toliau nesigilinti. Nustatyta, jog rūsio vietoje anksčiau buvęs kultūrinis sluoksnis sunaikintas XX a.

0 2 cm

1 pav. Sidabrinė Prūsijos Frydricho II moneta iš šurfo 1. P. Vutkino nuotr.

Fig. 1. The silver Prussian Frederick II coin from test pit 1.

0 2 cm

2 pav. Sidabrinė Švedijos Frederiko I moneta iš šurfo 1. P. Vutkino nuotr.

Fig. 2. The silver Swedish Frederick I coin from test pit 1.

Šurfas 5 kastas sklypo ŠR dalyje, į R nuo esamo pastato. Šioje vietoje iki 60 cm gylio tęsėsi XX a. II pusės sluoksnis su to laikotarpio radiniais, buitinės keramikos fragmentais. 60 cm gylyje atidengtas XX a. pradžios iš dalies išlikęs 120x60 cm dydžio netašytų akmenų grindinys, analogiškas kaip šurfuose 1 ir 2. Po juo iki pat smėlio – įžemio, pasiekto 2,3 m gylyje, tęsėsi XIX a. suformuoti sluoksniai su to laikotarpio radiniais, buitine keramika ir koklių fragmentais.

Sklypo PV dalyje tirtas ***šurfas 6***. Jame iki 50 cm gylio fiksuoti XX a. II pusės – pabaigos horizontai, po kuriais iki 1,2 m gylio tęsėsi XIX a. suformuoti sluoksniai su tam laikotarpiui būdingais radiniais. Po juo iki 1,8 m gylyje pasiekto smėlio sluoksnio – įžemio tęsėsi XVII a. suformuoti sluoksniai su to laikotarpio radiniais, buitinės keramikos fragmentais.

3 pav. Šurfo 7 vaizdas iš Š. P. Vutkino nuotr.

Fig. 3. Test pit 7, as seen from the N.

Šurfas 7 (3 pav.) tirtas sklypo ŠR dalyje. 40 cm gylyje po XX a. II pusės sluoksniu atidengtas 30 cm pločio, 20 cm aukščio, 1,5 m ilgio mūras, besitęsiantis ŠR–PV kryptimi (tęsėsi Š ir P kryptimis už šurfo ribų). Jį sudarė viena eilė netašytų akmenų (vietomis gelsvos spalvos plytos), rištų kalkių skiediniu. Mūras datuojamas XIX a. II puse – XX a. pradžia. Žemiau, iki 1,6 m gylio, buvo XIX a. suformuoti sluoksniai su tam laikotarpiui būdingais radiniais, koklių fragmentais, buitine keramika. Po jais pasiektas XV a. I pusės horizontas su puodų pakraštėliais, puoštais bangelių ornamentais, bei keptuvės rankena. Žemiau, 2 m gylyje, pasiektas smėlis – įžemis.

Tirtuose šurfuose surasti 276 radiniai, datuojami XV a. I puse – XX a. Didžiąją radinių dalį sudaro buitinė keramika bei koklių fragmentai. Tyrimų metu taip pat surastos 76 monetos, tarp kurių verta paminėti sidabrinę Frydricho II 1752 m. (2 pav.) ir sidabrinę Švedijos Karalystės Frederiko I 1723 m. monetas (3 pav.), 4 švininės muškietos kulkos, 5 švininės plombos, 2 antpirščiai, 5 varinės sagos.

Naugarduko St. 2A

In 2016, the KVP conducted a field evaluation: seven test pits, 28 m^2, at Naugarduko St. 2A in Vilnius. 1.2–3.1 m thick cultural layers with 15th–20th-century finds were recorded in them. Fragments of a second half of the 18th-century foundation and the remains of a 60 x 40 cm stove pad(?) were unearthed in test pit 3. A layer with household pottery from the first half of the 15th century was reached at a depth of 1.6 m in test pit 7 (Fig. 3). 276 finds dating to the 15th–20th centuries, mostly sherds of household pottery and stove tile fragments, were collected. 76 coins were discovered, of which a silver Prussian Frederick II 1752 (Fig. 1) and a silver Swedish Frederick I coin are worth mentioning (Fig. 2).

Robertas Žukovskis

Aukštaičių gatvė 3

2016 m. liepos–rugsėjo mėnesiais APC atliko detaliuosius tyrimus Vilniuje, Aukštaičių g. 3. Sklypo P dalyje prie Paupio gatvės stovėjo vienaukštis pastatas. Jis iš dalies nugriautas – palikta P, fasadinė mūrinė pastato siena ties Paupio gatve. Pastato Š siena ir vidinės sienos nuardytos iki pamatinės dalies. Centrinėje ir Š sklypo dalyje buvęs kiemas ir sodas. 599 m² ploto sklype tirtas 405 m² plotas.

Sklypas yra istoriniame Vilniaus Paplavų (Paplaujos) vietoje. Š šio priemiesčio dalis ribojama Vilnios upės, P – Paupio (buvusi *Druga Poplawska*) gatvės. Paplavų priemiestis – vienas pirmųjų Vilniaus pramoninių rajonų. Prie Vilnios buvo pastatyta įvairios paskirties malūnų, gamintas popierius, parakas. Čia gyveno darbininkai, meistrai ir pameistriai.